

Täysistunto

Torstai 19.11.2020 klo 15.59—20.17

2.3. Suullinen kysymys miesten ja poikien asemasta tasa-arvokeskustelussa (Antero Laukkanen kd)

Suullinen kysymys SKT 158/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Seuraava kysymys, edustaja Laukkanen. — Tähän samaan tematiikkaan on toinen kysymys.

Keskustelu

16.46 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa puhemies! Tänään on miestenpäivä. Siksi on hyvä keskustella siitä, ovatko miehet ja erityisesti pojat unohtuneet tasa-arvokeskustelussa. THL:n mukaan miesten odotettavissa oleva elinikä on matalampi kuin naisilla, myös sairastavuus on miehillä yleisempää, nuorten miesten syrjäytyminen on naisia yleisempää, ja nuoret miehet jäävät työelämän ja koulutuksen ulkopuolelle useammin kuin naiset. Myös poikien heikot oppimistulokset huolestuttavat suuresti, eikä niihin ole riittävästi puututtu.

Alan professori on todennut, että nuorten miesten syrjäytymisen syyt löytyvät usein kouluvuosista. Hänen mukaansa ei ole mitään luonnollista perustelua sille, että koulumenestyksessä ja kouluttautumisessa on näin suuret sukupuolten väliset erot.

Kysynkin asianomaiselta ministeriltä: Ovatko miesten asiat unohtuneet hallituksen intersektionaaliseen feminismiin [Puhemies koputtaa] perustuvassa tasa-arvoajattelussa [Hälinää] ja toimissa? [Puhemies: Aika!] Onko teillä tahtoa edistää myös poikien ja miesten etua ja menestystä? — Kiitos.

16.47 **Opetusministeri Li Andersson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eivät ole tosiaankaan unohtuneet, vaan päinvastoin: Jos puhutaan koulutuksesta, niin yksi keskeisimpiä tavoitteita, mitä tämä hallitus on asettanut koulutuksen kehittämiseksi, on ollut koulutuksellisen tasa-arvon vahvistaminen. Siinä on tuotu esille yhtenä keskeisenä ongelmana, mikä meillä on Suomessa, sukupuolittuneet osaamiserot, ja jos tarkastellaan esimerkiksi lukutaitoa, niin ne ovat jopa OECD-maiden suurimpia täällä Suomessa.

Ollaan myös aikaisemmilla kyselytunneilla keskusteltu lukutaidon merkityksestä. Suomessa kaksi kolmasosaa pojista vastasi viime Pisa-tutkimuksessa, että lukevat vain, mikäli on pakko. Hallitus on myöntänyt rahoitusta, resursseja lukutaidon edistämishankkeisiin niin varhaiskasvatukseen kuin alkuopetuksen puolella. Pidän itse aivan äärimmäisen tärkeänä, että jo sieltä varhaiskasvatuksesta synnytetäisiin sellainen kulttuuri, jossa luetaan ääneen kaikkien lasten kanssa ja myös kannustetaan poikia lukemaan ja sitä kautta kannustetaan poikia myös opintiellä ja koulussa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Laukkanen.

16.48 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palvelujärjestelmien kehittämisessä tulisi entistä paremmin tunnistaa miesten avuntarve. Avun tulisi olla helposti löydettävissä ja matalalla kynnyksellä haettavissa, esimerkiksi kun puhutaan mielenterveyspalveluista. Tärkeää olisi myös tunnistaa erot naisten ja miesten avun hakemisessa. Miehet ovat perinteisesti hakeutuneet avun piiriin naisia huonommin. Nuorempi sukupolvi toivottavasti on tässä asiassa erilainen. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä: miten palvelujärjestelmien kehittämisessä tunnistetaan sukupuoliin perustuvat erot avun tarjoamisen parantamiseksi?

16.49 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tällä vuosikymmenellä on tapahtunut muutos nimenomaan siinä, mistä edustajakin puhuu. Me otamme entistä paremmin huomioon sen, minkälaisesta asiakkaasta on kysymys, eli myöskin se ratkaisee, miten tutkimustulostenkin näkökulmasta asiakasprofiili tuo sitä tarvetta, ja siltä osin osataan ennakoita.

Minusta isompi kysymys on se, jatkammeko me sosiaali- ja terveydenhuollossa sitä pitkää linjaa, että reagoidaan sitten, kun on tarvetta jo pahasti korjaaviin toimiin, vai pystymmekö me ennakoimaan ja ennalta ehkäisten oltaisiin liikkeessä. Tämä on varmasti aivan uusinta ajattelua, jota myös eduskunnassa kannatetaan, että me olisimme palvelujärjestelmän piirissä nimenomaan tällä ennakoivalla otteella liikkeellä. Minusta se auttaisi myös näkemään, miten me autamme miesten hyvinvoinnin edistämistä, ja myös siltä osin, että siinä on iso tasa-arvo- ja eriarvoisuuskysymys, [Puhemies koputtaa] jos naiset voivat tässä järjestelmässä elää keskimäärin merkittävästi pidempään. Se on tasa-arvokysymys.

16.50 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Me tiedämme, että pojat yläasteella ovat usein vaikeissa tilanteissa. Pojat yleensäkin kehittyvät myöhemmin. Me olemme kuitenkin ohjanneet meidän koulujärjestelmäämme sellaisen tilanteen, jossa aika ratkaisevia valintoja joutuu tekemään yhä aikaisemmin. Jo kun lukion aloittaa, pitää tietää, mitä kirjottaa, koska ylioppilaskirjoituksia painotetaan huomattavasti. Sitten meillä on yliopistoissa ensisijaisuusjärjestelmä, joka käytännössä tekee sen ensimmäisen valinnan hyvin ratkaisevaksi. Sen jälkeen voi olla huomattavasti vaikeampi muuttaa vaikka opinahjoa. Kysyisin korkeakoulukysymyksistä vastaavalta ministeriltä: oletteko te huolissanne siitä, että liian aikaisessa vaiheessa joutuu tekemään näitä valintoja, ja miten voitaisiin myöskin poikien näkökulmasta joustavoittaa tätä opintopolkua?

16.51 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta, edustaja, te tartutte tärkeään yleishavaintoon, että on näin, että koko koulutusjärjestelmämme samalla haluaa rohkaista opinpolkuja enemmän omannäköisiksi ja omia vahvuuksia painottaviksi mutta sen ikään kuin kääntöpuoli on se, että asioita on valittava hyvissä ajoin ja tiedettävä, mitä haluaa. Ja kaikki me olemme olleet joskus nuoria ja nuoria aikuisia ja tiedämme, että siinä vaiheessa, kun maailma on avoin, osa meistä on hyvinkin selkeästi hahmottanut oman polkunsu, uransa, ja sitten on ihmisiä, joilla kestää vuosia miettiä, mikä minusta tulee isona. Varsinkin, kun olemme siirtymässä selkeämmin jat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2020 vp

kuvan oppimisen maailmaan, on selvää, ettei oikein kukaan tule valmiiksi oman koulutuksensa suhteen koko työuran aikana.

Tämä ensisijaisuusjärjestelmä on aika tuore vielä, ja sen vaikutuksia selvitetään parhailaan. Meillä ei ole toistaiseksi aukotonta näyttöä siitä, että se olisi johtanut ikään kuin järjestelmän ohjautumiseen väärään suuntaan ja heikentänyt esimerkiksi poikien asemaa, mutta koska tämä huoli on tunnistettu, [Puhemies koputtaa] niin selvitämme tämän, onko negatiivisia vaikutuksia tunnistettu, kuten edustaja kysymyksessään epäili.